

9. KLASSI EESTI KEELE EKSAM 2014

LUGEMISÜLESANDED

LUGEMISE osa koosneb kahest ülesandest, mille eest kokku on võimalik saada 30 punkti.

Ülesannete lahendamiseks on aega 50 minutit.

1. Loe tekst läbi ja lahenda selle põhjal ülesanded. 18 punkti

Kõnelused

Maia Punak

Tegelased: GERTRUD, MORPHEUS,

KARL, ROOSA, HARDI, KRISTIINA

1. pilt

Lava on pime. Lava ees on tüdruk arvuti taga jututoas. Tüdruk ei räägi, toimetab ainult klaviatuuril. Lindilt on kuulda kahekõnet.

TÜDRUK: Tere, Morpheus!

POISS: Hei!

TÜDRUK: Ootasin täna terve päeva, et saaksin sinuga rääkida, mul on nii palju mõtteid ja küsimusi, kui ma eemal olen.

POISS: Lase aga tulla!

TÜDRUK: Nüüd on nad kuhugi peitu läinud ja ei anna ennast mulle enam kätte!

POISS: Mul on aega küll, võin oodata. Eks lobiseme seni niisama.

TÜDRUK: Käisin eile mere ääres. Sel suvel vesi soojaks ei läinudki, aga niisama lobistada tundus ka väga mõnus, jalutasin nii kaugele, et linn enam ei paistnudki. Hetkeks tuli selline kõhe tunne, et olen maailma üksi jäänud. Siis aga traavisid luidete vahelt välja üks koerapeletis ja kaks väikest poissi ja kogu lõbu oli rikutud. Kunagi tuled minuga mere äärde, eks ju?

POISS: Ei või iial teada. Mulle meeldib ka, kui meri tõeliselt soojaks läheb. Kuigi see lõbu, mis kätte saadakse, on alati väiksem kui see, mis ees ootab.

TÜDRUK: Siis ma pean seda vist küll terve igaviku ootama.

POISS: Ära oota. Elus on ka need asjad olemas ja tähtsad, mis meil juba on. Näiteks sina. Ma peaaegu näen, kuidas sa naeratad.

TÜDRUK: Sa ei tea ju üldse, kas mul suugi on. Ajad aga muidu mullikesi.

POISS: Ma olen su juba ammu välja mõelnud. Ma tean, et tegelikult oled sa veel ilusam.

TÜDRUK: Kui ma sind ei tunneks, saadaksin su praegu hoobilt kuu peale, seebitaja sihuke!

POISS: Kas sa siis tunnend?

TÜDRUK: Muidugi. Sa oled tark ja armas ja viid mu varsti mere äärde jalutama. Muidugi on tore ka niisama lobiseda, kuigi sa oled minu jaoks liiga tark.

POISS: Ma loen lihtsalt vahel mõne raamatu läbi.

TÜDRUK: Tahtsin juba ammu küsida, miks sul nii kummaline jutukanimi on - Morpheus? Mida see tähendab?

POISS: See on pärit Vana-Kreekast. Ta on une jumala poeg, kes käib unenägudes inimesi lohutamas. Ma arvan, et ta on väga hea jumal. Vabanda palun, Sipsik, pean praegu lõpetama. Lugemiseni!

TÜDRUK: Tsauki! Lugemiseni!

Tüdruk lahkub.

2. pilt

Pargipink, latern, taustal mõni puu, pingi juures prügikast. Pargitee lõpeb aia või plangu vastas. Pingil on makk ja selle juures teeb Karl breigiharjutusi. Makk mängib valjusti, poiss on oma tegevusse süvenenud. Teiselt poolt tuleb Hardi. Jälgib veidi tegevust, matkib teist veidi koomiliselt ja paneb siis maki seisma. Karl pole seni midagi märganud. Nüüd pöördub ja näeb sõpra.

KARL: Ah sina. Ma arvasin, et vennad on mulle siia ka juba järele jõudnud.

HARDI: Kuule, mees, mis sa siin teed, kodus pole ruumi või?

KARL: Hea küsimus jah. Praegu on ju vaheaeg ja kõik pägalikud on kodus, igal pool siblivad jalus. Üldse ei saa rahus olla.

HARDI: Praegu paistsid sa jah sügavaimas rahuolekus viibivat ... nagu mingi Hiina puujumal kohe!

KARL: Ära käi sina kah pinda! Meil on klubis varsti võistlused, saal on kogu aeg välja üüritud, tolle paari nädalatunniga ikka asja selgeks ei saa, pärast olen keset lava siruli nagu tola. Vot see on siis alles tõeline mark! Siin on ju tegelikult päris omaette olemine.

HARDI: Ma olen ka vahel mõelnud, miks see tee siia parki üldse rajati. Laternad, pingid ja ... See lõpeb ju täpselt teie õue all. Tee-ehitaja võttis äkki plaani kuidagi tagurpidi ette? Kes siia tuleb, peab otsa ringi keerama ja teist korda ta ikka nii loll ei ole. Kaval mõtte küll. Siin ju tegelikult ei käida.

KARL: Oh, miks ei käida! Ükskord sai ikka raskelt kino. Sõime Kristiinaga aia taga vaarikaid ja nägime, kui üks paarrike meie tee peale keeras. Istusid pingile ja kus kukkusid siis tatti panema! Me pidime naeru kätte maha surema. Lõpuks ei pidanud me enam vastu ja kargasime pöösa tagant välja.

Karl näitab, kuidas see kõik käis, ja röögatab.

(Teksti on ülesande tarbeks kohandatud.)

Näidendi lavastamisega seotud ametid

Kunstnik-kujundaja teeb kostüümide ja lavakujunduse kavandid.

Helitehnik vastutab heliefektide eest lavastuses. Ta juhib kogu etenduse helikujundust.

Kostümeerija valmistab kavandite järgi kostüümid.

Rekvisiitor vastutab rekvisiitide eest. Sõna „rekvisiit“ kasutatakse kõikide esemete kohta, mida võib laval liigutada: tugitoolid, lambid, riidekapid jne. Rekvisiitideks ei loeta dekoratsioone ja kostüüme.

Valgustaja vastutab valgustuse eest. Ta juhib kogu etenduse vältel valgustust.

Ülesanded

1.1. Mis on Gertrudi hüüdnimi?

1.2. Leia tekstist kaks lauset, mille põhjal võib järeldada, et poiss ja tüdruk ei ole omavahel silmast silma kohtunud.

1.3. Tüdruk väitis, et poiss on tark. Millega poiss seda väidet põhjendas?

1.4. Miks nimetas tüdruk poissi seebitajaks?

1.5. Nimeta kaks põhjust, miks tuli Karl breiktantsu pargiteele harjutama.

1.6. Mida kartis Karl võistlustega seoses kõige rohkem?

1.7. Miks pargitee osa, kus Karl harjutas, ei olnud jalutajate seas populaarne?

1.8. Kes näidendi naistegelastest ei ole loetud katkendi põhjal veel lavale tulnud?

1.9. Selgita oma sõnade või näitega, mida tähendab lause „See lõbu, mis kätte saadakse, on alati väiksem kui see, mis ees ootab“.

1.10. Tekstis on kasutatud rohkesti kõnekeelt. Muuda kõnekeelsed laused kirjakeelseks.

a) Vot see on siis alles tõeline mark!

b) Ära käi sina kah pinda!

1.11. Näidendi etendamisega on seotud palju inimesi, kelle tööülesanded need on?

Teatri tehnilised töötajad	Etendus
a)	<i>Laval on pink, tänavalatern, pingi kõrval on prügikast.</i>
b)	<i>Lindilt on kuulda kahekõnet.</i>
c)	<i>Lava on pime.</i>

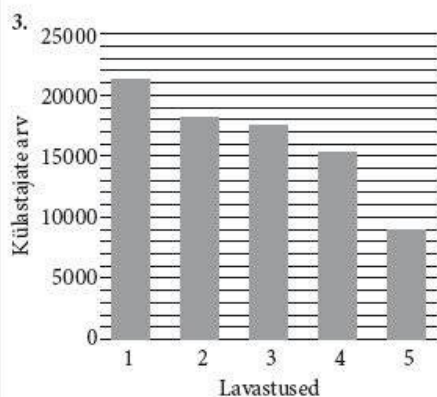
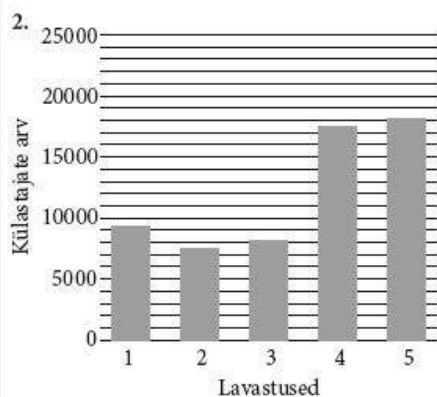
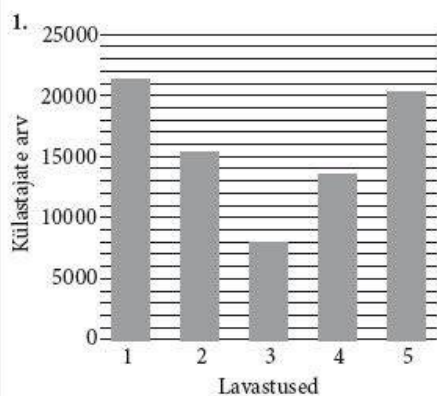
2. Täida tabeli ja diagrammide põhjal teksti lüngad. 12 punkti

Eesti teatrite lavastusi 2011. aastal

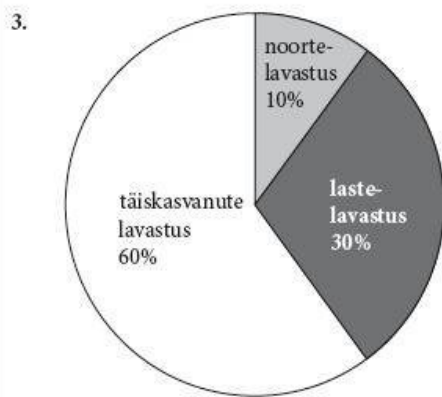
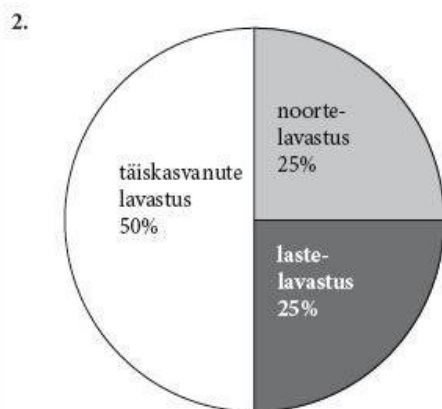
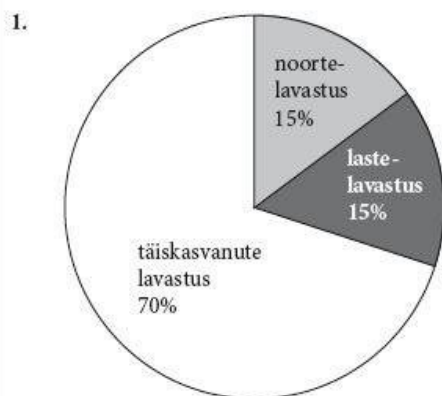
	Teater	Lavastuse pealkiri	Lavastuse liik	Siht-grupp	Etendusi kokku	Külastusi kokku
1.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Karlsson katuselt	sõnalavastus	L	54	31137
2.	Monoteater	Isa	sõnalavastus	TK	55	21614
3.	Vanemuine	Helisev muusika	muusikalavastus	TK	30	21265
4.	Vanemuine	Thank You for the Music	tantsulavastus	N	32	20212
5.	Estonia	Pipi Pikksukk	muusikalavastus	L	26	18258
6.	Eesti Draamateater	Augustikuu	sõnalavastus	TK	42	18201
7.	Estonia	Silva	muusikalavastus	TK	24	17578
8.	Teater NO99	NO72 The Rise and Fall of Estonia	sõnalavastus	TK	14	17126
9.	Vanemuine	Mary Poppins	muusikalavastus	L	21	15430
10.	Ugala	Meeste kodu	sõnalavastus	TK	27	13881
11.	Vanemuine	Puhastus	sõnalavastus	TK	32	13534
12.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Prügihunt ja Superjanes	nukulavastus	L	77	10886
13.	Ugala	Karlsson katuselt	sõnalavastus	L	22	9412
14.	Estonia	Manon	tantsulavastus	TK	14	9367
15.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Libahunt	muusikalavastus	N	26	8962
16.	Teater NO99	NO69 Three Kingdoms	sõnalavastus	TK	27	8875
17.	Estonia	Pähklipureja	tantsulavastus	L	11	8295
18.	Vanemuine	Peko	sõnalavastus	TK	10	7948
19.	Endla	Mees, kes teadis ussisõnu	sõnalavastus	TK	21	7821
20.	Estonia	Minu veetlev leedi	muusikalavastus	TK	12	7557

(„Eesti teatristatistika 2011”, andmeid on ülesande tarbeks kohandatud.)

Vanemuise teatri lavastused

Lavastused sihtgrupi järgi

Tabelis on esitatud valik Eesti teatritelavastusi 2011. aastal. Lavastused on tabelis reastatud __vastus 2.1.__ arvu järgi. Lavastustest pooled kuuluvad kahe teatri repertuaari, milleks on teater __vastus 2.2.__ ja teater __vastus 2.3.__. Ühe lavastusega on tabelis esindatud kolm teatrit: Eesti Draamateater, Endla ja __vastus 2.4.__. Lastele (L) mõeldud lavastusi pääses kahekümne populaarsema hulka - __vastus 2.5.__ (kirjuta arv). Täiskasvanutele mõeldud lavastused on tabelis tähistatud lühendiga __vastus 2.6.__. Mängukordade arvu järgi on esikohal näidend __vastus 2.7.__, mis on tabelis ainus __vastus 2.8.__. Rohkem kui muusikalavastusi meeldib inimestele vaadata __vastus 2.9.__. Kõige vähem etendati lavastust __vastus 2.10.__. Vanemuise teatri andmete põhjal on koostatud tulpdiagramm number __vastus 2.11.__. Lavastuste sihtgrupi järgi on koostatud diagramm number __vastus 2.12.__.